

Joan Planellas. Primer discurs a la catedral de Tarragona

Ds, 8/06/2019 per Catalunya Religió

Intervenció del nou arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas i Barnosell, a la catedral de Tarragona.

8 de juny de 2019. [Ordenació episcopal i presa de possessió.](#)

Estimat poble sant de Déu que peregrina a Tarragona. Estimat Poble sant de Déu que heu vingut especialment de la diòcesi de Girona, de les parròquies que fins ara tenia encomanades o d'altres indrets no només de Girona, sinó també d'altres diòcesis. Estimat poble sant de Déu amb qui durant aquests anys he fet camí a la Facultat de Teologia de Catalunya i a l'Ateneu Universitari Sant Pacià. D'una manera especial, vull saludar a tots els seminaristes que us formeu a la Facultat de Teologia. Molt estimat Sr. Cardenal de Barcelona que m'heu fet l'honor de presidir la meva ordenació episcopal. Sr. Nunci Apostòlic, Sr. Arquebisbe emèrit de Tarragona, Sr. Bisbe de Girona, Srs. Bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense. Sr. Cardenal presidente de la Conferència Episcopal Española, Sres. obispos. Molt estimats preveres i diaques, religiosos i religioses, laics i laiques de Tarragona i de les nostres Esglésies. Cher **Abbé Gabriel**, Abbé du Monastère orthodoxe de Saint Nicolas de la Dalmerie, a la France. Molt estimada família. Digníssimes autoritats. Estimats amics, estimades amigues.

La missió que m'acaba de confiar l'Església és, per a mi, motiu d'una gran joia. El sant Pare **Francesc** m'ha confiat la missió de servir com a pastor l'Església de Tarragona. Estic content. Però, al mateix temps, no puc amagar-vos que també em sento un xic tremolós. Heu sentit com se m'encarregava que prediqui l'Evangelí de Jesucrist, que sigui un bon pastor entre vosaltres, que estigui dedicat nit i dia al servei de Déu, que us convoqui per a la celebració de l'Eucaristia. Heu sentit també que ho acceptava i tots heu pregat per mi. Sóc i em sento un home com

vosaltres a qui el Senyor Jesús ha cridat per ser enmig vostre el pregoner de la seva salvació. Sóc «enmig de vosaltres com el qui serveix» (Lc 22,27). He pensat en aquelles paraules de Sant Ignasi d'Antioquia quan es dirigeix a l'Església d'Esmirna dient-los: «On sigui el bisbe, allí hi hagi també el poble», perquè «on és el Crist Jesús, allí hi ha l'Església catòlica».[1] És la primera vegada que apareix l'expressió «Església catòlica», i indica que el bisbe amb el poble i el poble amb el bisbe, és veritablement l'Església de Jesucrist que té tot el que ha de tenir de cara a la fe i a la salvació.

He escollit com a lema episcopal una frase inspirada en la Constitució d'Església, *Lumen gentium* 4, del Concili Vaticà II. «*Spiritus iuvenem facit Ecclesiam*», l'Esperit fa jove, rejuveneix l'Església. Quin goig, quina joia, poder-ho afirmar avui aquí, en la coincidència de la vigília de Pentecosta! El Vaticà II afirma vigorosament que és «per la predicació de l'Evangeli», que l'Esperit «rejuveneix l'Església, la renova sense parar i la mena a la unió perfecta amb el seu Espòs». Sí, és la força de l'Evangeli amb totes les seves dimensions la que rejuveneix l'Església. La predicació evangèlica no és, per tant, un fet d'altre temps, ni fruit d'una institució ancorada en el passat, sinó un esdeveniment de cada dia que inspira en l'organisme eclesial una perpètua joventut.

Orígenes, un gran Pare de l'Església del segle III, afirma que l'Esperit Sant acull els homes que el Crist presenta al Pare, per a santificar-los i fer-los viure com els infants «sense taques ni arrugues ni res de semblant» (Ef 5,27), primers nats de l'Església celestial.[2] Quan els creients acullen la Paraula de Déu en el si de l'Església, la guarden i deixant les coses del món, corren a l'encontre del Salvador i entren amb ell a l'Església, tot conservant aquella joventut que confereix l'acolliment del Crist i esdevenint ells mateixos l'Església maternal. Volem ser una Església dedicada i preocupada per a fer néixer i créixer en el cor dels altres l'eterna joventut de l'Evangeli de Jesús. I aleshores, l'Església, en tant que comunitat dels santificats, esdevé la comunitat de la santificació.[3] Vull dir que tots els creients que han rebut el do de la santedat, han de fer créixer en ells allò que han rebut, amb vista a la santificació dels altres. La missió pastoral de l'Església consisteix en això, en transmetre'ns els uns als altres aquesta vida santa. I jo us dic: Aquest és el pla pastoral! No hi ha altre pla pastoral que aquest! D'aquí n'han de sorgir també les vocacions laïcals, religioses i sacerdotals, tant necessàries per a la vida de l'Església.

Escriu **Climent d'Alexandria** que som cridats a viure en una eterna primavera. D'aquí que escrigui: «El nostre títol d'infants expressa la primavera de tota la nostra vida: La veritat que roman en nosaltres no envelleix pas [...]. La saviesa -és a dir, l'Evangeli- és sempre jove [...]».[4]

El papa Francesc, en la seva recent Exhortació als joves, també afirma: «Ser jove, més que una edat és un estat del cor. D'aquí que una institució tan antiga com l'Església pugui renovar-se i tornar a ser jove en les diverses etapes de la seva llarguíssima història. En realitat, en els seus moments més tràgics, sent la crida a tornar a l'essencial del seu primer amor».[5] I afegeix:

Pidamos al Señor que libere a la Iglesia de los que quieren avejentarla, esclerotizarla en el pasado, detenerla, volverla inmóvil. También pidamos que la libere de otra tentación: creer que es joven porque cede a todo lo que el mundo le ofrece, creer que se renueva porque esconde su mensaje y se mimetiza con los demás. No. Es joven cuando es ella misma, cuando recibe la fuerza siempre nueva

de la Palabra de Dios, de la Eucaristía, de la presencia de Cristo y de la fuerza de su Espíritu cada día. Es joven cuando es capaz de volver una y otra vez a su Fuente.[\[6\]](#)

«*Spiritus iuvenem facit Ecclesiam*». Es por la fuerza del Evangelio que el Espíritu hace joven a la Iglesia. El Evangelio de Jesús, vivido con fuerza interior y compartido sin amagos, preserva del naufragio espiritual. De lo contrario, los vaivenes y sacudidas provocados por tantas oscilaciones provenientes de un mundo inestable y ambiguo, acaban desquebrajando la voluntad y hieren gravemente la alegría y la juventud de la vida cristiana.

Afirma también el Papa Francisco:

Hemos de atrevernos a ser distintos, a mostrar otros sueños que este mundo no ofrece, a dar testimonio de la belleza de la generosidad, del servicio, de la pureza, de la fortaleza, del perdón, de la fidelidad a la propia vocación, de la oración, de la lucha por la justicia y el bien común, del amor a los pobres, de la amistad social.[\[7\]](#)

Porque, de lo contrario:

La Iglesia de Cristo siempre puede caer en la tentación de perder el entusiasmo porque ya no escucha la llamada del Señor al riesgo de la fe, a darlo todo sin medir los peligros, y vuelve a buscar falsas seguridades mundanas. Son precisamente los jóvenes -añade el papa aludiendo al mensaje a los jóvenes en la clausura del Concilio Vaticano II- quienes pueden ayudarla a mantenerse joven, a no caer en la corrupción, a no quedarse, a no enorgullecerse, a no convertirse en secta, a ser más pobre y testimonial, a estar cerca de los últimos y descartados, a luchar por la justicia, a dejarse interpelar con humildad. Ellos pueden aportar a la Iglesia la belleza de la juventud cuando estimulan la capacidad «de alegrarse con lo que comienza, de darse sin recompensa, de renovarse y de partir de nuevo para nuevas conquistas.[\[8\]](#)

Avui, en el dia de la meva ordenació episcopal i de l'inici del meu ministeri entre vosaltres, us haig de fer una confiança. La mitra que m'han posat en el moment de l'ordenació, i que porto en aquests moments, és la mitra del gran arquebisbe d'aquesta seu **Josep Pont i Gol**. He acceptat amb una profunda joia aquest regal immerescut que ve d'aquest extraordinari predecessor en la seu de Fructuós, i he volgut portar-la en el dia de l'inici del meu ministeri episcopal. L'arquebisbe Josep estava convençut que el Concili Vaticà II, retornant a l'Evangelí, havia de portar una nova primavera a l'Església i va viure aquest esdeveniment com un pas de l'Esperit. Va ser ell pròpiament qui va anar al capdavant en l'aplicació dels documents i els decrets del Concili Vaticà II en aquesta estimada arxidiòcesi de Tarragona. Per a Pont i Gol el Vaticà II va ser, en paraules seves, «una mentalitat, una línia a seguir: l'Evangelí viscut amb l'autenticitat que els nostres temps reclamen», afirmava. Es tractava d'entendre la recepció del Vaticà II com un veritable procés espiritual que, paulatinament, havia d'impregnar tot el Poble sant de Déu. D'aquí que la Càtedra de Teologia Pastoral integrada a la Facultat de Teologia de l'Ateneu Sant Pacià, per voluntat expressa dels nostres bisbes, porti el seu nom. A més, l'Arquebisbe Pont i Gol deia: «L'Església, renovada en el Concili, se'ns presenta com a Església dels pobres i servidora de la pau». I afegia: «L'Església vol anar despullant-se de les aparences de poder, de la força, de les riqueses, de la influència terrena».[\[9\]](#) És l'Església que ha d'esdevenir servidora dels pobres, perquè ella mateixa s'ha emmirallar en Crist pobre (cf. LG 8) i amic

dels pobres i dels malalts, que són els seus predilectes. Estimats amics malalts que m'escolteu a través dels mitjans: us porto al cor i us envio una abraçada de pare i germà.

D'altra banda, voldria exercir el meu ministeri a la llum i amb la lucidesa clarivident del Cardenal **Vidal i Barraquer** a l'hora d'acabar moments difícils; voldria exercir el meu ministeri a la llum de l'audàcia pastoral de l'arquebisbe **Ramon Torrella** a l'hora de convocar el Concili Provincial Tarraconense; voldria també exercir el meu ministeri gaudint part de l'extraordinària bondat de l'arquebisbe **Jaume**.

Sóc una anella més en la cadena de la successió apostòlica que arrenca de l'estada de **Pau** a la nostra ciutat i es referma com a seu amb el ministeri martirial del bisbe **Fructuós**, el pastor que en el moment suprem va pregar per tota l'Església, estesa d'orient a occident. Doncs bé, a la llum de l'abnegat treball dels meus predecessors, sóc conscient que avui, a casa nostra, no podem acabar les problemàtiques pastorals en el marc exclusiu de l'Església local. La unitat pastoral de les diòcesis amb seu a Catalunya és una dada essencial, que exigeix un treball de conjunt, més enllà dels plantejaments estrictament diocesans. Com a primat de la Tarraconsense em tocarà acomplir amb esperit de servei i d'humilitat aquesta comesa. Som conscients que cal mantenir i enfortir les estructures i les praxis interdiocesanes, promogudes per les províncies Eclesiàstica Tarraconense i la Província Eclesiàstica de Barcelona, que es retroben sinodalment en la Conferència Episcopal Tarraconense.^[10] I això, a la llum d'una praxi avalada per més de mil sis-cents anys d'història, quan ja a l'any 385 el papa **Sirici** encarregava al bisbe **Himeri** de Tarragona de donar a conèixer als bisbes veïns d'Hispania i de les Gàl·lies la resposta papal a les consultes que Himeri li havia fet. Es tracta d'una praxi avalada igualment pels gairebé cent-vuitanta Concilis Provincials tinguts al llarg de tants segles, i amb el ressò ben vigent del darrer Concili tingut el 1995, del qual, si a Déu plau, ben aviat celebrarem amb gran goig el vint-i-cinquè aniversari. Fer arribar l'anunci de l'Evangeli fidelment i de manera entenedora als homes i dones del nostre temps, amb una atenció especial a la Paraula de Déu i a la pràctica dels sagraments a les nostres Esglésies, la sol·licitud pels més pobres i marginats, i la comunió eclesial i la coordinació interdiocesana -eixos d'aquell magne Concili Provincial-, no deixen de ser, amb les peculiaritats que el pas del temps comporta, els grans reptes a treballar en el nostre avui eclesial.

Aquest avui s'inscriu en una terra i en un país que estimem entranyablement. Afirmaven no fa gaires anys els nostres bisbes: «Com a pastors de l'Església, manifestem el nostre profund amor per Catalunya i ens posem al seu servei perquè sentim la urgència d'anunciar-hi la persona de Jesucrist i del seu Regne, que són per a nosaltres el tresor més gran que tenim». ^[11] Es tracta d'un repte que hem de formular «amb una actitud propositiva i de diàleg obert, i amb la senzillesa, humilitat i pobresa de les benaurances». ^[12]

Un diàleg obert que ha de tenir present el treball ecumènic amb les altres Esglésies cristianes. Per això, que n'és de significativa la presència en aquesta celebració de l'Abbé del monestir ortodox de sant Nicolau de la Dalmerie! «Père Abbé: Dans votre félicitation à l'occasion de mon ordination épiscopale, vous m'avez dit: Il se passe de belles choses dans l'Église catholique. Et aujourd'hui j'aime bien d'ajouter : elle est encore plus belle votre présence le jour de mon ordination épiscopale, parce que votre présence et votre prière montrent l'universalité et la catholicité de l'Église, répandue depuis l'Orient et jusqu'à

l'Occident –paroles de l'évêque Fructuós le jour de son dernier témoignage». Parlàvem de diàleg obert. Aquest diàleg obert no pot excloure també «a tots aquells homes i dones de bona voluntat, que anhlen un món divers i millor, sigui quina sigui la seva [...] religió o projecte de vida». Un diàleg obert que avui, més que mai, ha de tenir en compte també el món científic, «el món de la Universitat, de la cultura i dels mitjans de comunicació». [13]

Avui, com sempre ha estat així, però jo diria ara més que mai, l'Església, a nivell intern, necessita fomentar les seves estructures sinodals tant a nivell local, com diocesà, com interdiocesà. En aquest sentit, vull escoltar i tenir una cura especial dels estimats preveres i diaques, que són els meus amics i primers consellers necessaris en el treball pastoral. Però també, a més dels religiosos i religioses, com afirma el recent document de la Comissió Teològica Internacional, esdevé de capital importància escoltar els laics i laiques, «que són la immensa majoria del Poble de Déu», «esdevenint indispensable la seva consulta», «superant els obstacles representats per la manca de formació», o per «una mentalitat clerical que corre el risc de mantenir-los als marges de la vida eclesial». [14] Com afirma el papa Francesc, «la presa de consciència d'aquesta responsabilitat laical neix del baptisme i de la confirmació», [15] i fa esdevenir veritables deixebles missioners. D'aquí que l'Església d'avui ha d'emprar molts esforços per a un adequat acompanyament i formació de tots els seus membres, no només dels preveres i diaques, religiosos i religioses, sinó també dels laics i laiques. I cal tenir una cura especial de l'important paper que ha de tenir la dona en la vida de l'Església. Les estructures sinodals «estaran al servei de la missió» «només en la mesura en la qual aquests organismes romanguin connectats amb la "base" i parteixin de la gent». Únicament llavors «pot començar a prendre forma una Església sinodal». [16]

Cabe indicar que la propiedad del Espíritu es la de ser principio de comunión en la vida eclesial. Y es en la comunión con todo el cuerpo, cuando se puede vislumbrar la verdad total. Cada cristiano puede hablar todas las lenguas, afirma san **Agustín**, únicamente permaneciendo en la unidad de la Iglesia, que las habla todas. [17] Seamos, pues, servidores del Espíritu. Se trata de dejar espacio al Espíritu y no sofocarlo en los demás. Por el contrario, es necesario captar sus manifestaciones más sutiles. Por esto, se precisa de silencio, oración y, además, la mayoría de las veces, de la capacidad de perdonar, de la virtud heroica del perdón, virtud tan necesaria en estos momentos tanto a nivel eclesial, como social y político.

I, finalment, també us vull dir: el qui estima, pateix. I aquest patiment que porto en el cor, el vull meditar i compartir amb vosaltres a la llum de l'Evangeli que se'ns ha proclamat en l'eucaristia solemne que estem a punt d'acabar.

«Pere, m'estimes?» Hem sentit que avui Jesús deia a l'apòstol. Doncs «si m'estimes, pastura els meus anyells, pastura les meves ovelles». És l'amor de Crist i l'amor a Crist, que ha d'implicar una resposta d'amor.

Sant Agustí explica que «Pastura les meves ovelles» equival a dir «sofreix amb les meves ovelles». [18] Si m'estimes, sofreix, pateix per les meves ovelles. Aquest és el pensament que ha envaït el meu cor durant aquests dies. I, a partir d'aquest pensament, vull que la meua vida entre vosaltres sigui una donació d'amor, vull que tot el meu esforç esdevingui serè, respectuós i cordial perquè vull estimar i patir per aquesta estimada Església. Que el poble sant de Déu que peregrina a

Tarragona esdevingui l'anhel profund de la meva vida, el sospir incessant, entrellaçat de passió i de pregària davant el temps que m'espera d'estimació, de servei i de donació enmig vostre. Aquest anhel, aquest sospir de passió i de pregària, que m'obligui dia rere dia a donar una resposta d'amor: «Senyor, tu ho saps tot, tu saps que t'estimo». Que l'amor de Crist em tingui agafat i que aleshores el Crist vagi repetint en mi no sols tres vegades, sinó una infinitat de vegades: Doncs, si m'estimes, «pastura les meves ovelles», «pateix per les meves ovelles».

El papa Francesc, a l'exhortació *Evangelii gaudium*, recorda aquell passatge del llibre dels Fets quan s'afirma que «els Apòstols del Senyor gaudien de la simpatia de tot el poble (Ac 2,47; 4,21.33; 5,13). I afegeix: «Queda clar que Jesucrist no ens vol prínceps que miren despectivament, sinó homes i dones de poble», del poble sant de Déu. «Aquesta no és l'opinió d'un Papa ni una opció pastoral entre d'altres possibles; són indicacions de la Paraula de Déu tan clares, directes i contundents que no necessiten interpretacions que els treguin força interpel·lant».[19] Personalment voldria viure-les «*sine glossa*», sense comentaris. D'aquesta manera, podré experimentar «el goig missioner de compartir la vida amb el poble fidel a Déu tractant d'encendre el foc en el cor del món».[20]

Que santa Maria, sota l'advocació del Claustre, m'ajudi en aquest propòsit.

Moltes gràcies per la vostra atenció.

+ Joan Planellas i Banorsell

Arquebisbe metropolità de Tarragona

[1]. Sant Ignasi d'Antioquia, *Smyrn.*, 8,2: CC 81, 166.

[2]. Orígenes, *Comm. Ep. Rom.*, 8, 5: PG 14, 1166 C.

[3]. Cf. Karl Delahaye, «*Ecclesia Mater*» *chez les Pères des trois premiers siècles. Pour un renouvellement de la Pastorale d'aujourd'hui*, Paris: Cerf 1964, 202-203.

[4]. Climent d'Alexandria, *Pedagogus*, 1, 5, 20-21: SChr 70, 146-149 = CC 95, 64.

[5]. Francesc, Exhortació apostòlica postsinodal *Christus vivit*, núm. 34.

[6]. *Ibid.*, núm. 35.

[7]. *Ibid.*, núm. 36.

[8]. *Ibid.*, núm. 37.

[9]. Cf. Josep Miquel Bassuet, «El Concili Vaticà II i Pont i Gol», en *Catalunya Religió*, 14-XI-2012.

[10]. Aa.Aa, «Església catalana, present i futur», en *DdE* 1092 (2018) 471-472.

[11] Els Bisbes de Catalunya, *Al servei del nostre poble* (21-I-2011), núm. 4.

[12]. Joan Planellas, Missatge inicial: *Al poble sant de Déu que peregrina a Tarragona* (4-V-2019).

[13]. *Ibid.*

[14]. CTI, «La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església», núm. 73: *DdE* 1092 (2018) 436.

[15]. Francesc, Exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, núm. 102: *DdE* 1043 (2014).

[16]. CTI, «La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església», núm. 77. *DdE* 1092 (2018) 437-438. Cf. Francesc, «Discurs en la commemoració de la institució del

Sínode de Bisbes»: *DdE* 1062 (2015) 660.

[17]. Sant Agustí, *Sermo* 267, 4: PL 38, 1231; Id., *Enarr. in Ps.*, 147, 19: PL 37, 1929.

[18]. Sant Agustí, *Sermo* 32.

[19]. Francesc, Exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, núm. 271: *DdE* 1043 (2014) 133.

[20]. *Ibíd.*